

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна газета.

Ціна примірника
6 сот.

На провінції
8 сот.

В занятих територіях 4 коп.

Виходить щодня
рано.

Умови передплати у Львові:

На рік	18.— К.
півроку	9.— „
квартально	5.— „
місяць	1.80 „

В краю і державі:

На рік	24.— К.
півроку	12.— „
квартально	6.— „
місяць	2.40 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В інших державах	40 фр.

Рекламації військ від поштової оплати. Рукописі приймає ся лиш оплачені, а звертає ся тільки важливіші і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілм краю.

Адреса редакції й адміністрації: ЛЬВІВ, ул. Руська 3. Експедиція: Бляхарська 11.

Ціна оголошень:

За оголошення числимо за односпальтову стрічку або її місце 20 сот. Надіслане 50 сот. за стрічку, а в оповістках 40 сот., в редакційній часті 60 сот. Повідомлення про вінчання, заручини і т. д. 1.50 К. за стрічку, найменше 4 К. Дрібні оголошення за слово 6 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошення за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Росія й поневолені нею народи.

Говорить ся, що про внутрішні відносини в Росії знала до недавня западна Європа ба й найближчі її сусіди, себто Німеччина й Австрія, мало що більше, як про відносини країв положених в глибині Африки. Коли би у тім висказі було й дещо пересадити, то остане неперечним фактом, що дотично народних політичних й господарських відносин в Росії було на заході велике непорозуміння і то навіть в тих кругах, у яких потреба було про те знати. Що йно війна викликала потребу освітити все-сторонньо обличчя російського сфінкса та пояснити, по зможі й розв'язати поодинокі питання зв'язані з існуванням та життям тої держави. Із питань тих на перше місце вибила ся справа поневолених Росією народів, що безсумнівно рішає нині про силу й велич російського великана, та з другого боку, криє у собі зарідок, що при корисних умовах може розрости ся і стати жерелом слабосильності ба й повалення царської імперії, з того становища яке вона під єю пору займає. Можна би сміло нині сказати що сила й слабкість російської держави лежить у поневолених нею народах.

Її сила лежить іменно у величезних народних масах, у невичерпаному багатстві живого матеріалу, що з дня на день росте, а також у незміримих просторах землі, які складають ся на ту державу, що розперла ся у двох частинах світа та при всякій нагоді виявляє охоту й наміри поширити свої посілості та пересунути свої межі все далі й далі на землі своїх сусідів.

Яким скорим ходом зростає населення Росії, хай послужать статистичні дані після яких Росія в р. 1800 мала 38 мільонів людей а в р. 1900 вже 138 мільонів!... Природний річний приріст російського населення виносить 2.5 мільона. Такий сам приріст пр в Німеччині виносить лише 0.8 мільона. В тім саме лежить сила й гроза російської небезпеки для западної Європи. Приймим, що Росія вийде з теперішньої війни не вменшена та не розбита. Оставмо опісля її 40 літ в спокою, то в „найближшій“ війні вона чиселити ме 300 мільонів населення, а як можна міркувати, виступить більше приготвлена, і хто тоді опреть ся такий сили?

Та на щастє дерева на землі не ростуть аж під небеса: Таке саме й тут російський великан має й свої слабкі сторони, яких на жаль Європа до недавня не знала й не вміла використати. Тою слабою стороною є передусім більш пів сотки чужих більших або менших народів поневолених Росією та входячих нині в склад царської держави. Із-за того Росію ніяк не можна уважати „національною“ державою, а державою „національностей“ може подекуди затиснених прибитих, та всеж таки народів, які відчують і розуміють, що вони не є Москалями. Се: Українці, Поляки, Литовці, Жмудини, Лотисі, Естонці, Фінляндці, Шведи, Німці,

Жиди, Румуни, Вірмени, Кавказькі племена, Татари, Кіргізи та багато інших поменших неросійських народів та племен.

Чисельне відношення тих народів є таке, що „державна нація“ себто Москалі становлять 43%, значить около 2/5 цілого населення. — З того видно, що Москалі не так самі собою, як більше використанням сил поневолених народів становлять грізну небезпеку для западної Європи. Вистане одже визволити або допомогти до визволення підбитим Москвою народам, а Росія перестане бути в будучности грозою для культурного западу!

РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ.

Начальний Вожд і наші Стрільці.

В неділю, дня 12. XII. с. р. відвідав фронт, на яким борються ся У. С. Стрільці, начальник вожд австрійської армії Його ц. і к. Високість Архикнязь Фридрих.

День був гарний, хоч хмарний. Всетаки не падав дощ, який через кілька попередних днів дав ся всім у знаки.

На площі, коло присілка В. мав відбутися перегляд військ. Вже від ранного ранку надтягали сюди депутації поодиноких відділів з блискучими медалями на грудях довгими рядами. Попри них тягнули ся повозки з офіцерами.

І У. С. С. вислали депутацію на привітання Високостойного Гостя. На чолі депутації станув полковник Гриць Косак, а провадили її отаман Роман Дудинський і четар Юно Навроцький. Складала ся вона з вісьмох Стрільців: десятників Білинського і Стефанишина, виступів Загавчица і Мокрого та стрільців Чортоломного, Цюпака, Дубницького і Конопада. Всі вони декоровані за хоробрість по два і більше разів. Дивно відбивали їх молоденські облича від прочих вояків. До того і характеристичні прикмети властиві лише Стрільцям, які так тяжко схопити кожному маляреви, відняли їх від других.

Хоч убрання однакі, та вираз лиця, постава, спосіб заховання, такий инший, що і без стрілецької відзнаки кождий стрілець зараз пізнає своїх.

Депутації вставили ся в два ряди. Перед ними лавою офіцерський корпус. Станули там також і провідники стрілецької депутації. За рядами удекорованих сформувався в двох лавах полк війська призначений до дефіляди. За ним відділ кінноти і батарея полевих гармат. Над площею, в незміримих висотах ждав на приїзд Архикнязя і володар воздухів — літак.

Незадовго на гостинці показав ся ряд самоходів зближав ся скоро витягненим гусаком в сторону площі. Кождий звернув очі в той бік і ждав, ждав з нетерпеливістю, щоби побачити Найвисшого Вождя Австрії.

Самоходи задержали ся перед площею, а з них стали висідати офіцери, з почоту Архикнязя. Висів і сам Архикнязь і подав ся на площу. Роздала ся команда:

„В право глянь!“

і тисячі голов звернули ся, як одна в сторону Потомка Габсбургів. Військова Музика заграла австрійський гимн. А він ішов поважним кроком в товаристві генерала Боммера і своєї штабу.

Насамперед приступив Архикнязь до офіцерів. По черзі, один по другім представляли ся офіцери, якого степені і чим проводять. Архикнязь вислухував представлень, заміняв цару слів, пращав ся і йшов до слідуочого. Так переходячи по черзі дійшов і до стрілецьких офіцерів. Перший представив ся Архикнязеві полковник Косак. Почувши слова: „Українські Стрільці“ сказав, що незвичайно радіє, що стрінув ся з тими хоробрими жовнірами і що вже перед тим багато чув про них.

Подякував полковникови за депешу, вислану йому в річницю боїв У. С. С. і крім того навіязав таку розмову:

— „Haben Sie grosse Verluste gehabt?“

„Ja wohl Kaiserliche Hochheit!“

Besonders in den letzten Kämpfen bei Siemikowce!

— „Haben Sie Ersätze?“

„Ja wohl Kaiserliche Hochheit!“

Ein Ersatzbaon in Swistelnky.

— „Was sind Sie in Zivil?“

— „Ich bin Lehrer Kaiserliche Hochheit!“

— „Das freut mich sehr!“

На тім скінчив Архикнязь розмову з полковником і перейшов до сотника Дудинського. Загалом стрілецьким офіцерам посвятив Архикнязь далеко більше часу, чим иншим групам.

Підчас перегляду офіцерів зявив ся другий літак і став кружляти понад головами зібраних.

Навіть у воздухах тих до недавня нездобутих для чоловіка країнах, усталила ся почетна сторожа для Найвисшого Вождя.

Скінчивши перегляд офіцерів перейшов Архикнязь до декорованої мужви. Перші стояли іздці відділу рйтмайстра Фаркача між якими були і наші Стрільці з першої сотні кінноти сотника Камінського.

Я знав з них лише старшого десятника Коники.

За ними зараз усталили ся Стрільці. Архикнязь скоро дійшов до них. На вступі вдарила його в очі синьо-жовта відзнака.

„Was für eine Abteilung ist das?“ запитав.

Виступив провідник стрілецького відділу десятник Білинський і відповів на питання.

„Aaa! Das sind die Ukrainer! Ich habe von Ihnen sehr viel gehört!“

По тім многозначнім висказі Архикнязь почав кождого з окрема розпитувати, де і при який нагоді дістав відзначення. Стрільці один по другим голосно і певно почали розказувати про дане місце і подію. Тов. Загавчицем блище зацікавлював ся. Його короткі, а ясні відповіді видно подобали ся Архикнязеві.

— „Was sind Sie im Zivil?“

— „Schüler der VI. Gymnasialklasse.“

— „Wie viel Jahre sind sie alt?“

— „Siebzehn Jahre, Euere Kaiserliche und Königliche Hochheit!“

Архикнязь глянув здивовано на нього і на других стрільців. Всі молоді, так як і той, що

стояв перед ним. Дивно відбивали медалі, ті докази мужеської хоробрости від дитинячих лиць. А звертаючи ся до полковника Коссака, сказав:

„Wie sympatisch und brav schauen die Jungen aus!“

— „Es tut mir sehr leid, dass ich Sie alie nicht besuchen kann, Lassen Sie von mir das ganze Regiment grüssen!“

При тих словах обкинув ще раз вдоволенним оком молодих героїв і відійшов до інших груп.

По скінченню перегляду Архикнязь станув зі своїм штабом на своїм помості, і почала ся дефіляда. Попереду йшов 16-ками полк з хоругвою і музикою. За ним депутації, а замкненне походу творила кавалерія і артилерія. По дефіляді похід розв'язав ся і військо утворило почетний шпалір.

При звуках оркестри і серед окликів на честь Найвишого Вождя, в яких ледви чути звучало і стрілецьке „Славно“ відіхав Архикнязь поворотною дорогою.

Урядові воєнні звідомлення.

З головної німецької кватири.

З дня 24. грудня 1915.

На західнім фронті.

Ворожий артилерійський огонь місцями був сильний, головно в Богезах. Нічний наступ виконаний ручними гранатами на наші становиска на височинах на північний схід від Souain з легкістю відкинено. Також з части окопу на північній збочу гори відкинено Французів.

На східнім і балканським воєнним фронті не зайшло нічо важного.

З дня 25. грудня 1915.

На західнім фронті.

На захід від La Bassee наші війська успішним розсадженням терену знищили ворожі мінові підкопи, що були звернені на наші становиска. Впрочім нічо важного.

На східнім фронті.

В різних місцях фронту йшли бої степж. Російські вивідні відділи, що старались підійти до наших ліній, відкинено.

На балканським фронті.

Не зайшло нічо нового.

Начальна управа армії.

З головної турецької кватири.

Пять підводних суден і оден ворожий кружляк, що старались зближитись до заливу Сарос, віддалили ся: коли оден з наших гарматних вистрілів влучив кружляк.

Коло Седиль Бар звернув ворог дня 20 с. м. довготривалий артилерійський огонь на наше праве крило. Наша артилерія знищила кілька окопів і складів ворожих бомб, та приневолити трема цільними стрілами ворожі батареї гавбіц до мовчанки. Ворожий воздухоплав, що дня 22 с. м. летів над Біфеба, застрілено. Оден летун згинув, другого полонено.

Європейська війна.

Румунський сенат з адресою до короля.

БУКАРЕШТ (Тбк.). Сенат закінчив нині наради над адресою в відповіді на престольну бесіду, почім прийняв адресу 72 голосами проти 16.

Скулюдіє уступає.

РИМ (Тбк.). Агенція Стефанія доносить з Атен: Здасть ся, що президент міністрів Скулюдіє по укінченню виборів вважає відповідальність за керму держави за надто для себе тяжку і хоче уступити, але Гунарис зводікає з обнятем керми правительства.

Королі на вигнанню.

Сербська столиця в Альбанії. — Наслідник престола регентом. — Черногорська королівська родина в Фльоренції.

ЛЬОГАНО. (Тбк.). Шурич сербського короля, шеф сербського Червоного Хреста прибув разом з жінкою до Бріндізі. Він заявив часописним справоздавцям, що при відповідній допомочи почвирного союзу Сербі можуть ще боротись. Король Петро є вже більше здоров та відіхав з Тірани, де гостював у Ессада Паші, через Дураццо до Вальони, котре від вітвірка є тимчасовою столицею. В Вальоні Петро вважає ся за гостя італійського короля та альбанського населення. Він може легко звідтам порозуміватись з сербським правительством та з наслідником престола, котрий як регент обняв управу краю.

МЕДЮЛЯН. (Тбк.). „Secolo“ доносить; В першій тижні січня прибуде до Італії черногорська королівська родина а може й король Микола. На сю ціль приготовано палату Пітті в Фльоренції. Княгиня Наталія є вже в Римі.

Французька воєнна позичка.

ПАРИЖ. (Тбк.). В сенаті міністер скарбу заявив в справі нової 5% воєнної позички, що субскрибовано 14 і пів мільярда франків.

Засідання російської бюджетової комісії.

Становиско Греції. — Справа мира. — Російські впливи в Персії.

ПЕТРОГРАД. (Тбк.). Петроградська агенція доносить: В бюджетовій комісії Думи міністер заграничних справ Сазанов виголосив бесіду, котра тревала більше чим годину. Заповів, що на підставі уповажнення зложить в пленум Думи заяву про загальне політичне положення. Міністер заявив, що відношення до Греції є цілком тісно зясоване внаслідок укріплення Солуня військами почвирного союзу. В відношенню до Персії Росія в будуччині мусить задержати сильну підставу. На запит посла Мімокова в справі мирових переговорів Сазанов заявив рішучо, що вони є безпідставні, Міністер ще раз впевнив, що царське правительство має незломну надію допровадити війну до щасливого кінця.

Відтак прийняла комісія резолюцію посла Шингарева, в котрій сильно зазначено, що Росія не хоче доси думати про мир, доки сила Німеччини не буде зломана. Дальше прийняла комісія резолюцію посла Мілюкова, що висказує потребу звернути бачну увагу на перський фронт супроти незвичайної ваги яку має азійський воєнний терен а то зі згляду на послідні події на Балкані. Вкінці комісія висказала желання, щоб поза військовими підприємствами міністер заграичних справ поробив безпосередні старання в цілі скріплення російських впливів в Персії.

Голоси краю.

З добрецького повіта пишуть нам: Громада Волощини, бобрецького повіта, село невеличке, бо числить усього-на-всього 118 господарських загород. В публичній опінії уходило

воно за чисто кацапське село. Що правда, то ще до недавна було в нас кілька одиниць, запаморочених московскою дурійкою; тих одначе позбулось село, бо: одних вивезено минулого року „на склад“ до Thalerhof-y, а другі—за приміром свого мастивного провівника, б. тут. пароха і бобрецького декана, о. Хом. Яримовича—в червні с. р., враз із своїми „асвабдітелями“—салдатами, забрались до вимріяної і „абажамой матушкі Росії“, куди їм щасливої дороги!

З огляду на недостачу місця і люте, воєнне время, — не можливо і не пора обширніше розписуватись про тут. громаду і патріотичну діяльність поодиноких її членів. Про усе те напише-мо після щасливого покінчення війни; а поки що—обмежуємось лишень на осьому.

Обставину, що Волощина не кацапська, а чисто українське село, доказали найкраще послідні вибори до галицького Сойму, коли то двох вибранців тут. громади пішло у перший вогонь і при виборі посла перші віддали свої голоси на д-ра Л. Цегельського, даючи тим гарний примір до наслідкування иншим (особливо „хрунівським“) громадам тут. повіта.

Другим доказом, що жителі тут. громади є ревними Українцями, та щирими і вірнопідданими патріотами є се, що вони на III австрійсько-воєнну позичку зложили поважну (як на наше мале село) суму, в квоті 7400 К!

Третім і ярким доказом щирого почування ся до Українства являєть ся се, що не перший покляк Головної Управи „Українських Січових Стрільців“ і ц. к. Властий, громада Волощина перша відгукнулася, бо негайно поспішила із складками „на коляду“ так для спільної ц. к. армії, як зокрема і для них преславних „Українських Січових Стрільців“. За почином, заходами і приміром місцевого адміністратора, Всч. о. Мих. Романишина, управителя школи п. Івана Казанівського і начальника громади, п. Гринька Газди (сина Федька), громади Волощина, за одинь день, зложила на згадану ціль квоту 375 К, яку розділено в сей спосіб, що: 175 К відіслано до ц. к. Староства в Бібрці на спільну армію, а 200 К. до Відня, на коляду для „Українських Січових Стрільців“.

З признанням додаєм, що і шкільна дівора у Волощині, зокрема від себе, зложила „на коляду“ для „Українських Січових Стрільців“ квоту 15 К., які місцева Управа школи негайно відіслала до головної Управи у Відні.

Громадянин.

ЯКИМ КРІП.

„Къ устроюству Червоной Руси“.

Боева лінія посунулася за Сан. Замовкли відгуки гарматних стрілів, які піддержували надію на поворот наших... Все пропало, бідали люди.

Москалі зайняли Равщину в першій половині вересня 1914. З початку завели були військову управу, та вже з кінцем вересня м. р. замінили її цивільною. Начальником повіту став сатрап Голубев, Москаль запеклий, що до безтями ненавидів Українців. Спроваджено безліч поліції, жандармів, зорганізовано охрону, нарубали у лісі гнучких квів, гарненько їх обчміхали, у вязанки повязали і зложили в магазині, що мистив ся в будинку ради повітової.

Начальниками охрани стали вшеполяк Базановський ц. к. емеритований професор гімназіальний секретар польської повітової організації в Раві руській, та москвофіл правник Кулинич родом з Камінки липника, (оба удрали з русскими). Нижні чини Управи здебільша були закордонні Українці і до місцевого українського населення відносились прихильно.

Московська управа полишила сільську управу яку застала, тож і не дивниця, що у деяких селах урядували дальше віти Українці на превелику соблазн наших „істинно русских“.

Ось так на-борзі сконструовано повітову машину адміністраційну; не доставало до того ще смару, а „русская“ машина адміністраційна много-премного тмару потрібує, щоби могла порушати ся як слід.

В перших днях жовтня у великій сали ради повітової зібрали ся війти і писарі громадські на сесію. Начальник повіту Голубев почув зібраних що він не є щобудь, але „благородіє“ і так треба його величати. Відтак виго-

Ширіть „Українське Слово“, домагайтесь нашого дневника у всіх публичних льокалях!

лосив промову проти Українців мазепинців. що мовляв Україна пропала ніза цатову душу; тепер є і буде „єдина невідліма Русь“, а хто цьому не повірить таких 50 ків дістане що повік пам'ятати-ме.

Розправившись з мазепинцями, зійшов на потреби повіту, і на сі потреби приказав війтам зібрати в громадах всі залеглі податки і до 14 днів зібрані гроші до його — Голубева рук рук зложити.

На сім закінчилась перша війтівська сесія в Раві руській і учасники розіхались.

Яких то штук не брали ся війти москвофіли по селах щоби як найбільше монети зібрати, сього описати ні розказати не можна. На різномодні хитрощі пускались і таки чимало людської кривавиці зібрали. Зате війти-Українці й недумали про податки. З початку 14-днівний речинець вважали таким далеким. що в тім часі Бог зна що статись може, і Москаля можуть чорти взяти, а як речинець наближав ся, з резигнацією повтаряли: най дість ся Божа воля, як воно буде.

По двох тижнях задуділи дороги, що ведуть у Раву. Тягнуть наші війти у повіт, У одних лица сіяють, бач кишені у їх повні, віддусь; інші носи поспускали, нічим перед грізне лице „благородія“ показати ся, Усі зайшли в салю повітову, ждуть.

„Благородіє“ того ранка був у доброму гуморі. Увійшовши на салю поздоровив мужиків, сів при столі вийняв з кишені ніжик і став чистити нігті.

— Чо ж ребята денгі у вас єст? згодом запитав.

— Є! є, просим пана „благородію“ відозвались голоси.

— Харашо! подавай сюда.

Війти москвофіли згуртувались довкола стола, взялись видобувати гроші, хто з кишені, пазухи, хто йдав на підлозі визував чобіт і з під солом'яного віхтя завинені брудною шматом і пересякли ніжним потом, а де хто сягав аж до спідних ноговиць і ще далше. (Так „освободжені“ ховали гроші перед „чудо богато богатирами“ щоби по дорозі не обрабували) і складали на столі. Війти Українці скромно стояли біля дверей начеб і не було, та прийшла черга і на них, Грізний сатрап не забув за них.

— Просимо пана „богородію“ люди у нас бідні знищені війною, ні звідкім я їм жити, з голоду пухнуть, оправдувались сердечні.

— Малчі сукін сині!... А у них — показуючи на війтів москвофілів — не вайна? Ані собралі денгі а у вас вайна!

Звернувшись лицем до зібраних начальник повелів тим що принесли гроші відділитись від них, що не принесли, і устатитись по його правій руці, тамті, що не принесли по лівій.

Кілька хвиль тревала метушня, на ліву сторону ні оден не хотів перейти, знав чим то пахне; та сердечні москвофіли скоренько вичинили Українців з поміж себе. і силою приневолили їх заняти місце по лівій руці „благородія“.

— Харашо! атділіліс овци от козлов, так і нада бить. Я сейчас... і згорнувши гроші зі стола вийшов.

В другій комнаті куняло кількох Москалів. При столі сидів „уряднік“ (щось ніби вахмістр жандармерії) і курив папіроску. Туди подав ся начальник, і по звичайнім: „Здорові ребята! Здравія бажаєм вашему благородію“ приказав Москалям зайти у велику салю і устатитись там по лівій стороні комнати „хахлам мазепинцям“ вліпити по 20 ків.

У великій салі тишина хоч мак сій. І кацями і Українцями з запертим віддихом ждуть що то буде. Нараз відчиняють ся двері, входить уряднік з салдатами, у кожного салдата вязанка ків під пахою.

Для уряднік що зайшов зібраних з заду, віти-москвофіли були по лівій стороні комнати, і для того не розбираючи казав всім війтам-кацапам вперішити по 20 ків.

Поки у великій салі відбувалась болуча операція, салдати перічили „біті кацапи ревілі“, „благородіє“ перечисливши гроші збирав ся вийти в місто, ял нечаяно до канцелярії як бомба впав війт з Г. старий кацап. що припізнів ся задержаний на рогатці Москалями.

— Я проше ласки пана „богородію“ запізнив ся...

— Ти войт? чаво тебе нада? денгі у тебе єст? перервав начальник, і не ждучи відповіди питає дальше:

— Я тебе уж наказивал?

— Ні проше ласки. пан бородія мені нічо неказували.

— Так пайді у велікой залі там палучиш наказаніє.

І потьопав старий кацапище у велику салю поспішаючи щоби хоча тут не запізнити.

НОВИНКИ.

Як ми й заповіли в попередньому числі, „Українське Слово“ не появилось в неділю. Стало ся те в наслідок розпорядження львівської прокуратури, яка заявила, що ніяка часопись того дня не вийде з огляду на постанови закону про виконування друкарського промислу.

Пригадуємо при тім, що українські часописи в минулих роках все в той день виходили. В справі тій віднесла ся наша редакція до міністерства внутрішніх справ.

— Полковий приказ до У. С. С. знагоди найвишого признання начальника Вождя Його ц. і к. Високіть полковий маршалок Архикнязь Фридрих начальний вожд армії при винішнім перегляді військ нашого корпусу звернули особлившу увагу на депутацію У. С. С. зложену з мене з п. сотника Дудинського Романа, четаря Навроцького Осипа і вісьмох стрільців, та зволили висказати своє Найвище признання так управі полку, як також заявили і переказали мені передати признання й подяку всім У. С. С. за незвичайно хоробре поведіння супроти ворога, висказуючи свій жалі, що не можуть бачити цілого так хороброго полку. Переказуючи всім У. С. С. сі ласкаві слова Найвишого признання маю надію, що вони будуть для У. С. С. лише дальшою заохотою до вірцевого поведіння та випробованої хоробрости нашого У. С. Стрілецтва в тім велитнім змаганні за честь і побіду Австрії над сильним відвічним ворогом і за волю України. — Гр. Коссає.

— Наші засланці на Сибірі. П. Константина Малицька, через редакцію La Revue Ukrainienne (Lousanne, Suisse, Chmen Mornex, 17), пише таке під датою 14. вересня ст. ст. 1915 з Пичуги Єнісейської губернії: „Я і моїх 14 товаришів перебуваємо від двох місяців тут на Сибірі в Єнісейській губ., заслані сюди зі Львова ще 28. мая (н. ст.). В дорозі були два місяці, а у львівських тюрмах пересиділи від лютого півчверта місяця. Засуджені жити тут „до окончанія воєнного положенія в Галиції“. Сейчас по нашій виїзді зі Львова перервала ся комунікація з Галичиною, так що ми доси не могли повідомити родин наших, де саме ми перебуваємо, бо у Львові сказано нам тільки, що ідемо в Єнісейську губ. Писали ми вправді до американського консула в Петрограді і переслали на його руки письма для родин, але доси результатів сих заходів не видимо. Положеніє наше доволі прикре, бо небагом вичерпають ся зовсім наші і так невеликі засоби грошеві, а з дому нічого нам доси не прислали, бо не знають куди і якими дорогами слати. Просьба моя отже така: Будьте ласкаві повідомити або через редакцію одної з наших часописей або на адресу директора гімназії Івана Громницького (ул. Тетинська 10) про місце нашого теперішнього осідку. Ми всі зі Львова, так легко буде вже одному передати вістку до всіх наших родин. Рівночасно прошу також подати до відома, що гроші до нас найкраще слати через німецький банк в Штокгольмі (Aktiebolaget Stockholms Handelsbank), який перекаже посилку сибірському банкови. На сім дорозі приходили вже письма грошеві до засланців. Ми тут жадні страшно часописей і книжок. Наші адреси: Д-р Володимир Охримович. Голтявино. д-р Микола Шухевич, Климина, Микола Курцеба, Бѣдоба, Іосиф Гродский, Іркінсьевъ, Осип Неділька, Яркі, Василь Грицьків, Зеледѣва, Іван Івашко, Крухта, Ярослав Геруняк, Федіно, Іван Стеців, Рыбное, Константина Малицька, Юліан Балицький, Пичуга, до всіх почта: Богучанское, Єнісейського уѣзда, Єнісейской губ., о. д-р Іосиф Боцян, о. д-р Іван Соболев, о. д-р М. Горнікевич, Коратина (почта в місці), Минусинського уѣзда, Єнісейской губ., дир. Микола Заячківський, Чадобець, почт. отд. Богучанское, Єнісейського уѣзда, Єнісейской губ.“

— Загальні збори Кружка У. П. Т. ім. Тараса Шевченка у Львові (для стрийського передмістя) відбули ся дня 21. грудня. Кружок оснований 2 місяці перед війною може висказати ся гарними успіхами своєї роботи. Перед війною зібрано коло 600 К на основанні хлопчачої школи на стрийським передмістю, а безпосередно по повороті наших військ основано і клясу нової школи при ул. Длугоша. Велику прислугу в справі уведення в життє школи поклав п. Іван Ігнат, якому збори висказали подяку. В признанні незвичайної опіки і прихильности для школи вибрано головою мимо часової не-присутности у Львові дотеперішного голову п. посла д-ра Евгена Олесницького. В склад Старшини увійшли пп. Іван Ігнат, Марія Заячківська, о. Ярослав Левицький, дир. Микола Мороз, Іван Филипович, Степан Білобрам, як „заступники п. Стефанія Козакова і др. Володимир Пежанський. До провірної комісії вибрано о. пралата Евгена Гузара, дир. др. Остапа Макарушку і п. Данила Стецькова. Нова Старшина уконституувала ся вибираючи містоголовою п. Івана Ігната, секретаркою п. Марію Заячківську, а касиром о. Ярослава Левницького. Належить ся сподіятися, що наша інтелігенція зі стрийської діляниці підпре як слід нову старшину в її роботі.

— Орган товариства „Вільна Україна“. Мюнхенське товариство німецьких пособників українських визвольних змагань, „В. У.“ видає двотижневник п. з. „Ukrainische Zeitschrift“ (Укр. Часопись). Редактором є др. Фальк Шуп. Видавцем І. Леман (Verlag v. J. F. Lehmann. München SW. 2. Paul Heyse — Str. 26). Ціль часописи освідмлювати своїх читачів про світово-історичні, культурні й літературні події, котрі стоять у звязку з українським рухом або можуть впливати на нього. Також про господарські та соціальні відносини краю даватиме журнал вичерпуючі пояснення. Часопись можуть замовляти також нечлени товариства за ціну 16 марок річно. Замовляти на адресу видавництва Лемана: J. F. Lehmanns Verlag, München S. W. 2. Paul Heyse-Strasse 26.

— Більша рухливість Українців. Не можна не замітити, пише „Рѣчь“ (ч. 282), — що в Харкові громадські й кооперативні організації працюють енергичніше, ніж такіж організації по столицях. Напр. споживче товариство „Обєдненіє“ улажує щоденно по 4 збори в різних частинах міста, вербуючи при тій нагоді нових членів. За коротенький час таких зборів зроблено вже дванадцять.

— З великої хмари малий дощ. Ми подали оноді широко й голосно розтрублену вістку про приділення судовиків-Українців до служби на здобутих українських землях. Нині доповняємо її тим, що до Томашева приділено не радника Дзеровича а радника Вармського (Поляка) зі Львова.

— Розлам в таборі соціал-демократичних послів в Берліні. В німецькій парламенті кільканайцятьох послів з соціал-демократичної партії голосувало проти 10 мільярдного воєнного кредиту. Соціал-демократична фракція по донесенням „Vorwärts“ зібралась сейчас на засідання, на якому 63 голосами проти 15 прийнято таку резолюцію:

Фракція добачує в віддільній акції пожадування гідний розлам. Віддільна акція розбиває єдність парламентарної акції в тяжкім політичнім положенню, — і проте належить їй як найострійше нап'ятувати. Фракція усуваєть ся від відповідальности за кожде віддільне діланнє, та від всіх політичних наслідків, які з сього можуть настати.

— Причина уступлення ген. Ружського. Женевські часописі доносять, що ген. Ружський уступив тому, що не годив ся з планами Кічера на рік 1916 о скільки вони відносять ся до Росії.

— Російський князь — вломником. В зелізних депозитових сховках філії праського кредитового банку в Бродах, зложило місцеве та дооколичне населеннє перед приходом російських військ в серпні с. р. своє майно в грошах, цінних паперах то що. На кілька днів перед занятєм Львова австрійськими військами, російські салдати виломали зелізні двері до сховків та зрабували все майно. Інтелектуальним провідником сього злочину був етапний командант в Бродах князь Черкавський, який після докананого рабунку мав вивести ціле майно в скринях і шафах до Росії.

— Послїдне вінчаннє в сербським монастирі. Спеціальний кореспондент часописі „Secolo“ доносить про романтичну подію в Монастирі, на кілька годин перед входом болгар

ських військ до міста: Коли досвіта послідного дня сербського пановання в Монастирі покинули се місто влади та представники чужих держав, остав ся тільки англійський конзуль. Його молода суджена, Грекиня прибула з Крушева до Монастира, щоб повінчатись безпосередно перед воєнною заверухою. Новоженці удались пустими, вимерлими улицями до східної церкви, і там поблагословив їх митрополит. Відтак молода пара всіла на старий віз, та на кілька годин перед здобутем Монастира відіхала в сторону грецької границі. Се було послідне вінчання в сербським монастирі, послідний урядовий сербський акт.

— Звільнення Д-ра Баранього з російської неволі. Князь Кароль шведський повідомив президента Комітету помочи для воєнно-полонених Червоного Хреста барона Шпігельфельда, що д-р Барани, котрий сего року одержав нагороду Нобля з области медицини зівстав випущений з російської неволі.

— І війна минеть ся, кацапство не переведеть ся. Добре відомий в Станіславівщині о. Іоанн Литвинович, авхидіаконъ консист. вніс власноручно написане латинськими буквами слідуюче твердоязичне письмо до Суду цивільного: Świtłyj s. k. Sude powitowyj w Stanisławowil Podpisanyj uprasza o łaskawe wzderżanie wykonania uchwałenoj rumacyi odnopokeyewoho pomieszkania w domu „djakkiwka“ przy ulicy Sobieskiego № 50, poprzez Ludkiewicz Annu zamieszkało do (8) ośm dnej, aby Kapituła, jako właśtytelka reczenoho domu, mohła na zasidaniu, ad hoc sklykaty sia majuczom, mohła zastanowytyś, jake stanowysko ona do wypowiedzenia, czerez diaka o. Dutczaka diłanoho, zajmytu maje.

Od katedralnoj kapituły, Stanisławiw, d. 14. studnia 1915. Можнаби прецінь поучити невозкаяних кацапів що їм за ніяк цїну не вільно компромітрувати „katedralnoj kapituły“ Правда?

ОПОВІСТКИ.

Понеділок, дня 27. грудня 1915.

Нині: 27. с. м. гр-кат. Фирса м., римо-кат. Івана ев.

Завтра: 28. грудня 1915. гр-кат. Єлевферія римо-кат. Мл.

○ З Львівського Бояна. Друга проба мішаного хору відбудеть ся ві второк 28. грудня о 1/2 6 вечером в комнатах тов. Бесіди (ул. Костюшка 2). Від тепер будуть відбувати ся проби правильно ві второк і п'ятницю о 1/2 7 год. веч. Всіх співаків охочих вступити в в члени товариства просить ся о численнуучасть з огляду на недалекий речинець концерт.

○ На школу ім. Грінченка Вп. Іван Шеліга Укр. Січ. Стрілець з Відня 20 кор.

○ Укр. Сам. Поміч зазначає ще раз виразно, що стосуючи ся до волі української суспільности уряджує „Ялинку“ для недужих жовнів в шпиталі при вул. Коперника ч. 36. в навічере наших українських свят т. є 6/1. 1916, але заразом просить о скорі і щедрі жертви на тоту ціль. Особливо мамі Українки, котрі мають синів на війні, та взагалі українське жіноцтво, котре вміє зрозуміти і відчутти, таку ніжну прислугу страдальчим братам, нехай поспішає з помочю, бо инакше У. С. П. не буде в силі додержати обітниці хорим і довести до кінця намірене діло. Нехай українські жінки покажуть світові, що мають серце шире, та готові завсїгди нести поміч там, де вона дійсно потрібна. Всі ласкаві дари, так в грошах як і в натураліях (святотні ласощі) просить ся слаати як найскорше під адресою: Павлина Гладілович, Львів, Коперника ч. 36.

○ Від Укр. Сам. Помочи. Засіданє в справі ялинки для недужих жовнів Українців відбуде ся дня 28. грудня 1915 о год. 4 1/2 по пол. в Укр. Дух. Семинарії при вул. Коперника 36.

○ Головна Управа Укр. педагог. товариства подає до відома, що приватні українські гімназії в Рогатині і Яворові будуть отворені по Різдвяних святах. Мимо спізненого отворення шкільного року буде почислений ученикам шести місячний піврік за цілий шкільний рік.

Послідні вісти.

з головної австрійської квартири.

З дня 26. грудня 1915.

На російським фронті.

На поліських болотах відкинено в багатьох місцях сильні ворожі вивідчі відділи. Впрочім нічо нового.

На італійським фронті.

Поодинокі артилерійські бої. Проби приближення в південній часті високорівні Дорбердо відкинено легко.

На балканським фронті.

Положення незмінене.

Заступник шефа Генерального Штабу пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

Надіслане.

Ва сю рубрику редакція не відповідає.

Ц. к. Старший Радник санітарний

Д-р Евген Озаркевич

директор „Народньої Лічниці“

приймає вже хорих. Щеплення віспи щодня.

Підвалє 7. Дім „Дністра“.

Адвокат краєвий

Д-р. Степан Баран

отворив адвокатську канцелярію

у Львові, Ринок, ч. 10.

(дім. „Просвіти“, I. пов.).

Оголошення.

Старшої жінчини, лагідної владі, до заряду дому і домового газдівства глядає Уряд парохіальний Рогізно п. Ожоння к. Яворова. 3-3

Семен Кушнічук зі Зубриця п. Бучач тепер при к. у. к. Kav. Div. Sanitäts-Anstalt 9. Feldpost 54, просить вістку про свого брата Михайла, котрого асентерували в вересні 1905 р. 1-3

АРТИСТИЧНЕ

ЗАВЕДЕННЄ РИТІВНИЧЕ

найдешевша фабрика кавчукових
стампіль

Д. ВАЙСА

у Львові вул. Сикстуська ч. 13.

виконує гарно всі ритівничі роботи з металю, литі і прасовані.

Таблиці і шильди литі в ріжних металах, адреси до машин і на двері, надгробні таблиці, назви вулиць і числа на доми.

Всі замовлення виконують ся в якнайкоротшім часі.

ПЕРВОРЯДНА

УКРАЇНСЬКА ЦУКОРНЯ

при вулиці Св. Миколая ч. 7.

(напроти університету)

Данила Стецкова

Купуйте

віденський ілюстрований

Календар

українських емігрантів

на переступний рік

— 1916 —

який коштує лите 20 сот., з пересилкою 25 сот.

10 прим. 1.70, 20 прим. 3.70, 50 прим. 7.—, 100 прим., 14.—, вже з пересилкою.

Замовляти на адресу:

Ukrainisches Kriegskalender 1916.

Wien VII., Mechitaristengasse 9. I/8.

Найдешевший український календар!

3—10

Вже появилось перше число ілюстрованого півмісячника літератури й громадського життя

„ШЛЯХИ“

що виходить шитками по 4—6 аркушів друку з кінцем кожного півмісяця.

Приймає ся передплата на рік 1916-ий що виносить:

в Австрії річно К. 24, з доплатою за два шитки 1915 р. К. 2, разом К. 26. — Піврічно К. 12, з доплатою за два шитки 1915 р. К. 2, разом К. 14. — Чвертьрічно К. 6, з доплатою за два шитки 1915 р. К. 2, разом К. 8. Окремий шиток К. 1.20. В Німеччині та сама передплата в марках. Меншої передплати як чвертьрічна (з доплатою за два шитки 1915) в квоті К. 8 не приймає ся.

Усі грошеві посилки і письма до редакції належить слаати виключно на адресу видавця:

Ф. Федорцева, Львів, Підвалє 7.

Тзв. оказові числа висилаєть ся тільки за попереднім надісланням готівки.

Адреса редакції й адміністрації:

Львів,

вул. Осолінських ч. 15., II. пов.

Редактор-видавець:

ФЕДЬ ФЕДОРЦІВ.